

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea : Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an : În țară : pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.— ; pentru particulari Lei 400.— ; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.— . În străinătate Lei 800.— . Taxa pentru inserțiuni : de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator : **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director : **Constantin Popp.**

□

Redactor : **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul :

Dela „Solidaritatea” : Comunicat. — Ruralul la oraș. — O expertiză.

Dela „Solidaritatea”.

Toate băncile membre, cari au fost fondate înainte de 1914, sunt rugate insistent să binevoiască a ne trimite un istoric cât mai pe larg asupra fondării lor, menționând cu posibilă precizie împrejurările cari au motivat înființarea instituției respective, numele fondatorilor, etc.

Comunicat.

Consiliul de administrație al „Solidarității” a ținut — după cum s'a anunțat la timp — o nouă ședință în ziua de 1 Mai a. c. la Cluj.

La această ședință au participat pe lângă consilierii proprii ziși, toți membrii comisiunii speciale, precum și numeroși reprezentanți ai băncilor mari și mici din diferitele regiuni ale Ardealului.

Chestiunile, cari s'au discutat se pot încadra în următoarele două categorii :

1. *Chestiuni de ordin general* Aci intră repercusiunile noii legi de conversiune din 14 pto. asupra creditului și în special asupra situației băncilor românești din Ardeal.

Deasemenea la acest punct a fost pusă și problema atitudinii, pe care va trebui să o adopte organizația noastră față de noua lege.

2. Chestiuni de ordin practic.

Din această categorie fac parte toate măsurile momentane, cari sunt de luat pentru apărarea băncilor noastre în legătură cu situația creată de legea din 14 Aprilie 1933.

Tot aci intră și numeroasele interpretări ale textului legii celei noi, cari vor trebui făcute prin regulamentul acesteia.

După ascultarea părerilor tuturor celor de față Consiliul de administrație a ajuns la următoarele concluziuni :

Legea dela 14 Aprilie a. c. este mai rea decât celelalte două legi anterioare de conversiune.

Ea lărgește și mai mult cadrul beneficiarilor conversiunii, scade și mai mult nivelul moral și așa îndeajuns de scăzut al debitorilor de toate categoriile prin amânarea nejustificată a termenului de plată și prin fixarea unei dobânzi ridicole de 1%, subminând creditul, distrugând băncile și nimicind economiile realizate cu multă trudă de oameni harnici și cetățeni conștiincioși.

În special noua lege jertfește existența băncilor românești din Ardeal și desființează în mod absolut nedrept favorul instituit pe seama acestora prin art. 55 al Legii pentru asanarea datorii agricole din 19 Aprilie 1932 atunci, când pentru cooperative înființează un nou cadou de peste Lei un miliard.

Ca urmare, Consiliul de administrație decide să continue cu cea mai hotărâtă energie acțiunea începută în primăvara anului 1932 împotriva legiurilor dăunătoare creditului și moralei publice

Cât privește măsurile momentane, ce sunt de luat, Consiliul va da imediat după apariția regulamentului instrucțiunile necesare băncilor membre, în conformitate cu hotărârile luate la ședința din 1 Mai și situația la data respectivă.

În acelaș timp se decide redactarea unui memoriu de protest către forurile în drept, precum și facerea unui demers față de Ministerul de Finanțe, pentru amânarea plății impozitelor băncilor din Ardeal până la data de 1 Decembrie 1933.

Pentru reprezentarea acțiunii „Solidarității” față de forurile guvernamentale se institue o comisiune compusă din d-nii: Dr. Aurel Vlad, Dr. Ilie Beu, Dr. Victor Bontescu, Dr. Lucian Borcia, Ionel Comșa, Dr. Mihai Mărcuș și Dr. Valentin Poruțiu.

Totodată consiliul, cu azeziunea unanimă a tuturor celor prezenți la ședința din 1 Mai a. c., aduce hotărârea să comunice băncilor membre, că cea dintâiu datorie a lor este să-și achite toate taxele față de asociația, care le apără din rasputeri interesele.

Cluj, la 1 Mai 1933.

Consiliul de Administrație al „Solidarității”.

Ruralul la oraș.

— Actualități ignorate. —

de SPECTATOR.

Se generalizează părerea, că țara noastră suferă mai mult, decât ar trebui, pe urma crizei economice. Criza economică de azi, devenită mondială, are drept cauză comună, după cum s'a spus și în coloanele acestei reviste, progresul tehnic în industrie. Dezvoltarea mașinismului a întrecut cu câteva decenii evoluția socială a omenirii. Supraproducția, într'un timp când atâția duc lipsa acestor articole în abundență, a devenit într'un mod paradoxal o calamitate economică, pentru că progresul rânduelilor noastre sociale nu a putut ține pas cu cel al tehnicii în producție, pentru a repartiza echitabil produsele tehnicii.

Aceasta este situația în țările cu o industrie dezvoltată; dar la noi, unde nu ne putem plânge de o exagerată industrializare a țării, de ce se resimte totuși atât de cumplit criza? Dacă am începe să industrializăm și noi țara numai până la limita acoperirii trebuințelor pro-

prii, ori pentru prelucrarea materiilor prime produse în țară, ca să nu le mai exportăm în formă brută, ci prelucrată, am putea da ocupație la atâtea brațe de muncă, ce lăncezesc azi, și am putea da cel mai nimerit răspuns autarhiei țărilor, cari o aplică. Noi ar trebui să putem să ne lipsim de produsele lor industriale mai ușor decât ele de cele alimentare ale noastre.

Numai noi în loc de a ne îndruma finerimea pe cariere productive, am prăsit un funcționarism parazitar, am încurajat carierele de consum și acum suportăm consecințele amare ale acelei greșeli. În loc să știm face uz de situația noastră de nație dominantă într'o țară atât de binecuvântată de natură, ne complacem în rolul de cârtitori și răspândim defetism, neîncredere în viitorul țării și a neamului. Este aceasta o situație mult grăitoare, despre incapacitatea noastră de a fi fericiți, când ni se oferă atâtea condiții pentru a ajunge acel scop!

Nu avem pretenția să fi descoperit prin aceste păreri lucruri necunoscute, căci cetitorii acestor rânduri le vor fi găsit în atâtea locuri scrise ori spuse în conferințe ori în conversațiile zilnice. Însă voim să ajungem la altă concluzie, care pe mulți îi va surprinde, pe alții îi va indigna, ori pe cei mai „deștepți” îi va lăsa indiferenți. Dar fiindcă ne frământă creierul gândul de a contribui la limpezirea unei situații, care nu e atât de complicată, precum se crede, — riscăm să spunem unele adevăruri, cari vor ajunge și la urechile oamenilor înțelegători, ba despre cari păreri, suntem convinși, că mulți dintre cetitorii acestei reviste se vor fi gândit, fără să le spună însă tare și răspicat, cum facem noi acum.

Țăranul nostru rămas în contact mai intim cu natura, ale cărei tipare le citește mai limpede decât savanții noștri cărțile lor pline de teorii și filosofii, — acel țăran simplu, dar mai armonie în firea lui, are părerea despre intelectualii noștri, că: „domnii nu-s în stare să ne conducă nici pe noi, nici țara!” Aceasta sentință lapidară conține incontestabil adevăr. Tocmai de aceea, ar trebui să ne dăm mai conștiincios seama și de starea sufletească a țăranului, ajuns să dea o judecată sumară atât de zdrobitoare pentru pătura intelectualilor. Ce urmări poate

avea asupra sufletului lui o astfel de concluzie?

De fapt auzim în conversațiile zilnice atâtea păreri șubrede, sau nu auzim nici una, ci constatăm o totală absență spirituală a intelectualului român, pentru marile probleme ale zilei. Sau ne este dat să vedem în fruntea serviciilor publice atâtea capete zăpăcite, cari nu-și dau seama de rolul lor de a nu lăsa să iasă nimeni neservit sau cel puțin nemulțumit din oficiul, pe care-l reprezintă. O totală lipsă de bunăvoință, o interpretare șuchiată a legilor și dispozițiilor ministeriale; o atitudine indiferentă și rezolviri biurocratice, distrugătoare de nervi, omorătoare de timp și foarte costisitoare — care demoralizează — cam acestea lucruri se pot constata în cele mai multe dintre oficiile noastre publice.

Acest rău social îl constatăm de sus până jos. Chiar și sergentul de stradă ori servitorul de birou, ușierul și în sfârșit la aproape toți micii slujbași publici se poate constata tendința de a nu servi, tendința de a pune bețe în roate, fiindcă aceste capete obtuze numai prin negativ ajung să-și dea seama de situația, pe care o ocupă în organismul statului.

Pentru a convinge și pe cetitor, despre temeinicia constatărilor, la cari vom să ajungem ar trebui să ilustrăm cu exemple aceste afirmațiuni, ar trebui să tratăm mai pe larg chestiunea. Spațiul restrâns, ce ne stă la dispoziție nu ne permite să dezvoltăm un studiu social. Despre răul, pe care l-au făcut țării elementele nepregătite și neserioase, cari au pătruns în viața politică s'a mai vorbit în coloanele acestei reviste, care nu odată a criticat și condamnat tendința de politicianizare a țării. Am văzut, că unele fenomene sociale respingătoare se manifestă în toate partidele. Toate partidele au paraziții lor; toate trebuie să-și întrețină o haifă de netrebnici buni de gură, dar slabi de ispravă; toate pun mai prejos interesele țării față de cele ale partidului. Cu un cuvânt nota, condamnată de toți oamenii de bine, o găsim aceeași la toate partidele, indiferent de program și conducători. Este aceeași, pentru că și oamenii, din care se compun partidele, sunt aceiași; pentru că sfânta democrație, căreia se închină toate partidele, are acelaș fel de a se manifesta; sub pul-

pana ei se ascund toate elementele, cărorora nu le place munca serioasă și sistematică, ei preferă un traiu ușor de plăceri și bucurii fără sfârșit.

Dacă vom cerceta mai de aproape vom găsi că atât slujbașii statului, a căror activitate o excepționăm mai sus, cât și elementele anarchice aflate între aderenții partidelor politice au o origine democratică comună: sunt în majoritatea lor elemente ridicate din pătura rurală a populației, sunt cei mai mulți fii de țărani, cari râvnesc cu mult dor, ba chiar cu ură uneori, ca să ajungă la oraș. Smulsă din mediul ei rustic această proaspătă populație de oraș, nu este propriu zis nici rurală nici orășenească, ci sunt niște desrădăcinași, cari au pierdut contactul cu satul și nu s'au putut acclimatiza cu viața de oraș, de care rămân și pe mai departe străini. Ruralul confundă aparențele vieții de oraș, cu adevărata ei realitate; el vede la oraș numai confortul: asfalt, lumină electrică, cafea, prăvălii luxoase, etc., dar sufletul vieții de oraș nu-l înțelege și astfel și rostul lui de orășean îl înțelege pe dos. Aceste elemente produc confuzii, devin o povară pentru orașe, produc o criză socială, de care ne-am dat prea puțin seama. Intelectualul ridicat din pătura rurală, prețuind pentru el mult saltul dela opincă până la situația-i de membru al clasei intelectualilor, crede că acel salt trebuie să găsească o prețuire la fel și în ochii orășenilor și în această credință pretinde loc în viața publică, cere rol în îndrumarea treburilor obștești și fiindcă pentru asemenea treburi de cele mai multe ori se cere numai îndrăsneală și lipsă de scrupule, asemenea locuri și roluri se și dau în numele atotputerniceii și sfintei democrații. Că ce fel de treburi fac aceste elemente, cercetați voi iubii cetitori și judecați dacă am avut ori nu dreptate.

Scurgerea plusului de populație dela sat către oraș nefăcându-se după rânduielile burgheze, adică treptat prin toate fazele: meserii, comerț, etc., săriturile cari păcătuiesc împotriva legilor firești se răzbună asupra noastră a futuroara. Iată una dintre cauzele, cari a contribuit la intensificarea idioată a crizei economice la noi, iată cum haosul din capetele unor intelectuali improvizaji, se

transmite asupra treburilor obștești, cari prin nepriceperea celor, pe mâna cărorora a căzut rezolvirea lor, se complică tot mai mult; iar aceste elemente rurale amenință în plus, să devină o pacoste pe față, căci în loc de a se reîntra la safe, sau să primească orice ocupație la oraș, devin pretentive, cerând situații „corăspunzătoare pregătirii lor”, — și mai curând sunt gata de a alimenta curentele subversive și de a conspira împotriva ordinii publice, decât să se resemneze în fața împrejurărilor critice, mulțămindu-se cu mai puțin.

Ni s'ar putea imputa cu drept cuvânt, că aceste păreri sunt exagerate sau chiar nebazate, — dacă nu am recunoaște, că dela regula generală sunt foarte îmbucurătoare excepții, și că prin urmare nu poate generaliza observațiunea noastră. Da, nu contestăm că vor fi excepții, iar ele sunt bune numai pentru a confirma regula. Cred, că nimeni nu va putea afirma că în legislația economică de după războiu, s'ar fi putut strecura atâtea componente disolvante, dacă legiurile nu ar fi fost alcătuite de elemente rurale, sau nu ar fi stat acele legiuri sub teroarea rurală.

Orașele își au particularitățile lor, sufletul lor, care trebuie înțeles și respectat. Acest adevăr trebuie repetat, cât mai des și elementele rurale temperate în avântul lor desechilibrat. Reîntrași la sat acolo pot fi frunțași, fiindcă au învățat carte mai multă, decât vecinii lor rămași acolo; la oraș, însă sunt neofii, cari trebuie să învețe încă multe!

O expertiză.

Este știut, ce forme a luat criza economică în Statele Unite. Comitetul Financiar al Guvernului a fost încredințat să studieze și să analizeze cauzele depresiunii economice cu scopul de a afla remediile posibile pe cale legislativă.

Comitetul încredințat cu acest studiu a cerut — între altele — o expertiză dela dl Winthrop W. Aldrich, președintele băncii The Chase National Bank of the City of New York, astăzi cea mai puternică bancă din acel oraș și poate din lume. Numitul, conformându-se invitației primite, a apărut în fața comitetului financiar la 22 Februarie a. e., și a expus pe larg părerea sa. Această expertiză a și publicat-o într-o broșură, care însă nu a apărut în comerț, ei s'a distribuit gratuit cunoscuților și prietenilor autorului precum și corespondenților băncii, pe care o prezidează.

Această broșură, conținând păreriile unui financiar american proeminent, care nu se ocupă numai în teorie cu chestiuni financiare, ci în realitate are supremul vot la conducerea unui institut financiar cu o sferă de interese mondială, prezintă un deosebit interes și pentru noi.

Dl Winthrop W. Aldrich se prezintă ca financiar conservativ. Fără a intra în chestiuni teoretice, începe analiza sa cu cauzele cari au provocat depresiunea actuală, pentru ca pe urmă să trateze remediile ce le recomandă D-sa.

Arată cum în urma războiului mondial s'a produs o enormă schimbare în relațiunile financiare internaționale, țările prin eminență debitoare devenind creditoare și invers. Așa de exemplu tocmă Statele Unite erau în timpul antebelic o țară debitoare, prin diferite plasamente de efecte pe piețele europene. (Imprumuturi). În decursul războiului au răscumpărat cea mai mare parte din aceste obligațiuni, și, în fine, dela intrarea Statelor Unite în războiu în 1917, guvernul federal a dat aliaților săi europeni imprumuturi de războiu în suma rotundă de zece miliarde Dolari. Arată, cum țările europene creditoare din timpul antebelic, Anglia, Franța, Germania (astăzi debitoare), Olanda și Elveția, aveau întotdeauna plusuri de import, adică o balanță comercială „nefavorabilă”, deoarece țările debitoare plăteau în mărfuri. Ar fi fost logic, ca după războiul mondial țările debitoare să fi avut un plus la export, iar cele creditoare să aibă un plus la import, ca și înainte. În realitate Statele Unite, ca țară creditoare, au luat rolul de exportator, într-o măsură neașteptată.

Dl W. W. Aldrich spune, că urmarea cea mai dezastruoasă a războiului mondial au fost datorile internaționale și în deosebi reparațiunile, cu problemele lor bugetare și de transfer, cu complicațiunile internaționale de export și import, cu tarifele vamale, contingentări, controluri de devaluație, toate acestea fiind în strânsă legătură și destinate să împiedice mersul natural și necesar al treburilor, adică ca țările debitoare să exporteze și cele creditoare să importeze.

Politica de tarife vamale protectoare adoptată și continuată de Statele Unite din 1921 încoace a împiedicat debitorilor de a lura marfă în contul datorilor lor, și totodată i-a împiedicat de a mai cumpăra marfă americană. Faptul că această evoluțiune nu și-a produs imediat efectul, se datorește expansiunii gigantice și nemai pomenite a băncilor, și a creditului bancar, și abundenței de bani ieftini. Din mijlocul anului 1922, până la începutul anului 1928, plasamentele bancare din Statele Unite se urcau la 14^{1/2} miliarde Dolari, iar depunerile la 13^{1/2} miliarde Dolari, ceea ce a avut efect și asupra băncilor din celelalte țări. Această expansiune a fost provocată de importul de aur din țările cu inflațiune, precum și de politica de bani ieftini a Băncilor de Rezervă Federală (Federal Reserve Banks).

Un mijloc de comparație pentru cifrele de mai sus ne oferă intervalul dela începutul anului 1917, până la sfârșitul anului 1918, când Statele Unite au finanțat războiul, și atunci cifrele corăspunzătoare erau: 5 miliarde 800 milioane depuneri și 7 miliarde Dolari plasamente. Expan-

stunea nu a fost reclamată de comerț, comerțul nici nu s'a folosit de ea, ci a găsit alte plasmamente, în primul rând în tot felul de efecte. Consecințele grave s'au arătat pe de o parte în supraproducțiune, pe de altă parte într'o continuă deteriorare calitativă a creditului bancar.

Di Aldrich e de părere, că cele 25 mii de bănci din Statele Unite nu au putut împiedeca expansiunea, — la acest lucru ar fi fost chemat sistemul de Rezervă Federală (Federal Reserve Sistem). Această expansiune a creditului a mascat dificultățile cu datoriile internaționale și cu reparațiunile și menținerea artificială a comerțului de export, cu toate piedecile puse. Statistica dovedește nexul intim între exportul american și împrejurăturile date în străinătate (opul dlui Aldrich conține o tabelă din 1922 până în 1933).

După părerea numitului acești 3 factori, adică

1. Datoriile internaționale;

2. Tarifele vamale și alte piedeci puse comerțului internațional și

3. 6 ani de bani ieftini și enormă expansiune bancară,

ne dau explicațiunea pentru nemaipomenita conjunctură financiară, pentru nemaipomenita prăbușire și pentru nemaipomenita depresiune.

Di Aldrich continuă, semnalând și alte cauze de ale crizei, menținerea artificială a prețurilor, politica de bani ieftini, urmată în comun de Statele Unite cu Anglia, politica băncilor europene de emisiune, stabilizările valutei europene cu acoperire de devize aur (în loc de aur), lichidarea forțată a device acoperiri (Anglia, Austria, Germania) în 1931 și 1932, colaborarea internațională a băncilor de emisiune (Di Aldrich zice verbal: „Sunt ferm convins, că cea mai bună politică pentru orice bancă de emisiune este, ca în vremuri normale să-și vadă de propria ei piață financiară și colaborarea internațională să se lase pentru scopuri speciale limitate și pentru vremuri critice. Aceasta a fost regula în timpul antebelic, și a fost o regulă bună“).

În fine mai discută efectele panicei provocată prin diferitele sunuri despre abandonarea etalonului aur în Statele Unite, arată ce mare pericol prezintă neliniștirea publicului pentru organizația creditului, discută conturbarea echilibrului producției prin încetarea exportului și accentuiază necesitatea ureării consumaștiunii interne, precum și a restaurării exportului, arătând că există în Statele Unite teritorii mari, ba state întregi, cu producțiune specializată și avizate la exportarea unor anumite produse (Virginia: Tutun, Texas: Bumbac).

După această expunere a cauzelor depresiunii, dl Winthrop W. Aldrich trece la remediile ce le recomandă. La unele — fiind destul de motivate prin cele expuse mai înainte — se mulțumește a le menționa pe scurt, la altele intră mai mult în amănunte. D-sa crede de necesară aranjarea promptă a datoriilor foștilor aliași (Anglia, Franța) imediată reducere reciprocă a tarifelor vamale și îndepărtarea celorlalte bariere ale comerțului internațional. Acestor două chestiuni le atribuie însemnătate decisivă pentru restaurarea exportului Statelor Unite și prin aceea pentru reînvierea economiei întregi.

Ca măsuri interinale recomandă asanarea financiară a instituțiilor solvente, adică a celorlora, a căror active prezintă garanții pentru reușita asanării, prin societatea Reconstruction Finance

Corporation, și — în anumite limite — *conversiunea datoriilor agricole și urbane*. Aceste pasagi fiind de un deosebit interes, las să vorbească dl Aldrich în limbajul său propriu:

„A-și extinde asanarea asupra datoriilor hipotecare agricole și asupra unora dintre datoriile hipotecare urbane, dacă după aprecierea societății Reconstruction Finance Corporation este vorba de un interes financiar obștesc. În legătură cu asanarea datoriilor agricole a-și face toate eforturile pentru a trata fiecare caz individual și cu strictă distincțiune, căutând ca debitorii și creditorii să ajungă între sine la o înțelegere și căutând a limita angajamentele Guvernului la minimum absolut necesar pentru a îndupleca creditorii să facă aranjamentele de lipsă, performând acțiunea cu toate acestea într'o măsură destul de mare, pentru a fi sigur ca nici un farmer einstit și capabil să nu-și piardă ferma. Este în interesul Țării și a creditorilor, ca acel farmer, care dimpreună cu familia sa cunoaște ferma și productivitatea ei, cunoaște ptețele locale și ține la căminul său, să rămână acolo și să lucreze ferma.“

Deosebit tratament al debitorilor.

Cred, că ar trebui să evităm o legislație grăbită prin care am constitui o regulă generală pentru toți farmerii. La unele ferme există creanțe hipotecare perfect de solide, unde farmerul debitor este în situația de a putea plăti atât dobânzile, cât și amortizarea, și unde nu are nevoie de nici o înlesnire. În asemenea cazuri nu există nici un motiv pentru modificarea contractului. Sunt alte cazuri unde farmerul are nevoie de mult ajutor. Acelaș lucru este adevărat în legătură cu datoriile hipotecare urbane și alte datorii. Ajutorul care se dă, trebuie dat debitorilor în jenă și nu debitorilor ca clasă. Trebuie să protejăm moralitatea comercială a Țării în interesul organizației viitoare a creditului. Trebuie să căutăm de a fi juști (fair) atât față de creditori, cât și față de debitori. Dacă vom crea un caz de precedentă, admitând ca oameni, cari sunt pe deplin capabili de a-și plăti datoriile, să scape parțial de ele, pur și simplu, pentru că există alții, cari nu sunt în stare să-și plătească întreaga datorie, atunci vom da încrederei o grea lovitură“.

Aceasta este părerea d-lui Winthrop W. Aldrich, și cu toate că D-sa, ca președinte al unei bănci mari, poate fi considerat ca interesat în cauză, totuși trebuie admis, că judecă obiectiv și că este corect și logic ceea ce spune.

D-sa trece pe urmă la mult recomandata inflațiune, face distincție între diferitele înțelesuri ce a atribuit știința economică acestei noștuni, și se declară în mod hotărât împotriva oricărei inflațiuni și împotriva bimetalismului cu argint. Într'un loc spune: „Accentuez necesitatea inevitabilă de a adera la o politică de valută sănătoasă și de sănătoase finanțe publice...“ și polemizând cu adepții diferitelor feluri de inflațiune pretinde conservarea calitativă și cantitativă a valutei și a creditului și restabilirea încrederei pe bază absolut conservativă a etalonului de aur. Arată că legile de emisiune obligă Guvernul Statelor Unite să mențină stabilitatea Dolarului, precum s'a menținut dela 1878 încoace. Într'o eventuală devaluare nu vede altceva decât violarea contractelor cu toate urmările morale și materiale, („Conservarea bunei credinți, aderarea

la contractele stipulate, chiar cu pagubă, sunt factori de o importanță vitală") o gravă discreditare a Statelor Unite în toate privințele, care pe teren economic trebuie să aibă cele mai rele consecințe. Accentuază că nici nu este dată necesitatea unei asemenea măsuri, care nu ar aduce cu sine nici o îmbunătățire pentru agricultori.

"Prestigiul și reputația de integritate financiară a Guvernului Statelor Unite, a Districului Statelor Unite și a Băncilor de Rezervă Federală, sunt două din cele mai mari valori de capital din lume și două dintre cele mai esențiali factori ai organizației financiare mondiale. A-i distruge în mod volute — chiar abstracție făcând de chestiunea moralității — ar fi un act teribil de distrugere economică".

"Creditul Guvernului este baza oricărui alt credit și trebuie să-l protejăm fără ezitare".

Acestea sunt părerile dlui Winthrop W. Aldrich și fără îndoială Comitetul Financiar al Guvernului Federal va înțelege însemnătatea lor, dl Aldrich vorbește ca reprezentant al tuturor instituțiilor mari capitaliste din New-York și din Statele Unite. Numitul încheie expertiza sa cu niște reflexiuni asupra finanțelor publice, asupra politicii de impunere și asupra finanțelor municipale.

Adevărat este, că valuta americană va putea fi menținută, orice forme ar mai lua criza, mulțumită faptului că Statele Unite dispun de suficiente stocuri metalice. De aceea o temeinică reformă valutară — considerând atitudinea dlui Winthrop W. Aldrich și a semenilor săi — nu pare a fi discutabilă.

B. ROESLER.

Casa Noastră s. a.

Pentru Bancă, Comerț și Industrie în Satu-Mare.

Bilanț general încheiat la 31 Decembrie 1932.			
Activa.		Pasiva.	
		Lei	b.
Casa:			
Numerar	11.334.263'—		
Disp. la B. N. R. și alte bănci	11.721.751'—	23.056.014'—	
Efecte de primit		152.727.621'—	
Acțiuni și efecte publice		25.360.740'—	
Avansuri:			
as/. efecte publice și acțiuni, efecte comerciale și portofol., cesiuni, ipoteci, mărfuri și cereale		33.120.921'—	
Debitori în cont curent:			
Diversi debitori		12.817.530'—	
Imobile:			
Satu-Mare: Str. Horia 5 și Str. Vasile Lucaciu 5.			
Baia-Mare: Piața Unirii 5 și Magazia lângă Gară	2.000.000'—		
Căminii: Palatul Sucursalei	2.000.000'—	4.000.000'—	
Inventar:			
Inventarul mobilierului		5'—	
Garanții:			
Pentru clienți și avale	6.609.261'—		
		251.082.831'—	
Depozite de valori:			
Efecte publice și acțiuni	11.900.779'—		
Mărfuri în consignație	10.712.458'—		
Mărfuri în gaj	774.808'—		
Garanții primite	76.000'—		
Efecte comerciale în gaj	83.092.855'—		
Cesiuni	4.521.342'—		
Efecte spre incasare	1.466.864'—		
Ipoteci	189.377.250'—		
		301.922.356'—	301.922.356'—
Capital			Lei
Rezerve:			b.
Statutare	17.000.000'—		
Pentru creanțe dubioase	9.000.000'—		
Fond de Pensii *)	2.750.000'—		28.750.000'—
Depozite:			
cu livrete și în cont-curent			96.453.086'—
Conturi curente creditoare:			
Fabr. de zahăr și Chibritur. s. a r., pentru mărfuri în consignație	7.221.613'—		
Diversi creditori	1.962.741'—		9.184.354'—
Reescont la B. N. R.			62.970.438'—
Dispozițiuni, plăți restante, trate, etc.			1.138.665'—
Dividende neridicate			120.703'—
Interese tranzitorii			1.650.388'—
Beneficiul anului 1932:			
Rep. din 1931 Lei	659.567'—		
Profit în 1932 "	1.655.630'—		
Profit total	Lei 2.315.197'—		2.315.197'—
Transfer. în ct. creanțe dub.	1.500.000'—		
Profit disponibil			815.197'—
Garanții:			
avale	6.609.261'—		
			251.082.831'—
*) Cu dotația de Lei 500.000'— din 1932 se ridică la 3.250.000'—			

Contul de Profit și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1932.			
Debit.		Credit.	
		Lei	b.
Cheltuieli de administrație:			
Salarii, gratificații, jetoane de prezență, asigurări, sociale, etc.	8.438.774'—		
Impozite și taxe	982.288'—		
Rezerve pentru creanțe dubioase	1.500.000'—		
Profit disponibil	815.197'—		
		11.736.259'—	
Report din anul 1931:			
Venit			659.567'—
Dobânzi, comisioane și alte venituri			11.076.692'—
			11.736.259'—

Ioan Franco,
subdirector.

Dr. Octavian Popp,
director general.

Mauriciu Reiter jun.,
director.

Coloman Urbok,
procurist, expert-contabil.

Verificat și găsit conform registrelor.

Ioan Gârnejiu,

Dr. Gheorghe Drăgoș,

Dr. Eugen Seleș.

„PATRIA“

institut de credit și economii s. a., Blaj.

CONVOCATOR.

P. T. Domnii acționari ai băncii „PATRIA“, institut de credit și economii s. a. Blaj. se invită cu onoare — în sensul § 13 și următorii din statute — la

a XLVII-a (patruzeci și șaptea) adunare generală ordinară,

care se va ține în Blaj, Marți in 23 Maiu a. c., la orele 15 în localul institutului.

ORDINE DE ZI:

1. Raportul Consiliului de administrație, raportul Comitetului de cenzori, Bilanțul și darea absoluturului;
2. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1933;
3. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare, sunt rugați să depună la cassa institutului, resp. la cassa filialelor din Teiuș și Șârmaș, ori la Administrația Centrală Capitalară din Blaj, acțiunile și eventual documentele de plenipotență, până la 18 Maiu, ora 12 din zi.

Blaj, la 25 Aprilie 1933.

„PATRIA“, inst. de credit și econ. s. a., Blaj.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE :

ss. Victor Macaveiu președinte.

ss. Victor Muntean director executiv.

Bilanț pe anul XLVII-lea 1932

Active.		Contul Bilanț		Pasive.		
		Lei	b.		Lei	b.
Cassa		57.549	—	Capital de acții	10.000.000	—
Realități : casele institutului	2.000.000			Fondul de rezervă	3.000.000	—
Realități de vânzare	330.571	2.330.571	—	Fondul de pensie	1.820.000	—
Acții de bănci	1.400.000			Fondul I. M. Moldovanu	100.000	4.920.000
Efectele fondului de pensie	1.100.000	2.500.000	—	Depuneri		30.851.267
Scont		56.965.030	—	Reescont propriu	14.469.490	—
Cto Gurent		10.770.537	—	Reescont la stat	18.962.000	33.431.490
Hipotecar		569.740	—	Diverse conturi creditoare		2.990.139
Diverse conturi debitoare		9.417.507	50	Dividende neridicate		32.838.50
Mobiliar		140.000	—			
Spese de proces		106.445	—			
Spese de protest		47.619	—			
Pierdere		424.309	—			
		83.329.307	50			83.329.307

Eșite.		Contul Profit și Pierdere		Intrate.		
		Lei	b.		Lei	b.
Conversiune	240.494			Conversiune	6.677	—
Interese după depuneri	4.202			Interese de Scont	1.284.365	—
Interese după reescont	1.004.038	1.248.734	—	Interese de Cto Curent	483.795	—
Salare și bani de cvartir	632.000			Interese hipotecare	4.552	—
salare pensie	151.128	783.128	—	Interese la efecte	28.520	1.807.909
Cheltuieli de administrație	215.726			Provisiuni și comisioane		85.931
Marce de prezență	20.000			Chirie		219.584
Fracht și porto	148.019	383.745	—	Pierdere		424.309
Contribuție	96.773					
Competință de timbru	25.353	122.126	—			
		2.537.733	—			2.537.733

Blaj, din ședința Consiliului de administrație, ținută la 25 Aprilie 1933.

Director : ss. Victor Muntean, expert-contabil.

Pentru contabilitate : ss. Victor Moldovan, expert-contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Victor Macaveiu, președinte.

ss. Dr. A. Cheșian v. președ.

ss. Iacob Popa.

ss. Dr. G. Borșan.

ss. I. Br. Micu.

S'a revăzut și găsit în consonanță cu registrele societății.

Blaj, la 25 Februarie 1933.

COMITETUL DE CENZORI:

ss. Aurel C. Domșa, președ., cont. autorizat.

ss. V. Suci.

ss. Iuliu Maior.

ss. Vasile Moldovan.

„Vulcan“, soc. indus. pe acții, Blaj.

CONVOCATOR

P. T. Domnii acționari ai societății industriale pe acțiuni „Vulcan“, din Blaj, se invită cu toată onoarea — în sensul §-ului 13 și următorii din statute la

a II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Blaj, Marți în 23 Maiu 1933, la orele 16, în sala mare a băncii „Patria“.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul Consiliului de administrație, raportul Comitetului de cenzori, Bilanțul și darea absolutului;
2. Deciziune asupra lichidării societății și numirea lichidatorilor;
3. In caz de continuare, întregirea Consiliului de administrație;
4. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1933;
5. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc să participe la adunare, sunt rugați să-și depună la cassa institutului „Patria“ în Blaj, resp. la cassa filialelor sale din Teiuș și Șarmaș ori la Administrația Centrală Capitulară din Blaj, acțiunile și eventual documentele de plenipotență, până la 18 Maiu, ora 12 din zi.

Blaj, la 25 Aprilie 1933.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Dr. V. Macaveiu.

ss. V. Muntean.

Active.		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1932.		Pasive.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cto Investiri Industriale	6.000.000	—	Cto Capital de acțiuni	2.000.000	—
„ Debitori	656.190	—	„ Curent	6.887.382	50
„ Mărfuri	659.020	—	„ Creditori	23.187	—
Pierdere	1.595.359	50			
	8.910.569	50		8.910.569	50

Spese.		Contul Profit și Pierderi		Venite.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cto Interese	422.855	—	Din vânzări de mărfuri	486.571	—
„ Spese de Administrare	391.706	—	Pierdere	1.595.359	50
„ Combustibil	263.722	—			
„ Contribuție și Comp. Timbru	72.792	—			
Pierderea din anul 1931	930.855	50			
	2.081.930	50		2.081.930	50

Blaj, din ședința Consiliului de administrație, ținută la 25 Aprilie 1933.

ss. Dr. V. Macaveiu, președinte.
ss. Alexiu Pop.

ss. Aurel C. Domșa, vice-președinte.
ss. Leon Maior.

ss. V. Sueiu.
ss. Muntean.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

S'a revăzut și găsit în consonanță cu registrele societății.

Blaj, la 27 Aprilie 1933.

ss. Victor Moldovan, președinte, expert-contabil.
ss. Adrian Nyergeș.

ss. Ioan Hentea.
ss. Ioan Pușeaș.

ss. Onoriu D. Sueiu.

MEMBRI COMITETULUI DE CENSORI.

„MIELUL“

Casă de împrumut și păstrare, societate pe acții în Poiana.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai Cassei de împrumut și păstrare „Mielul“, societate pe acții în Poiana, în virtutea §-ului 14 al statutelor societății se invită prin aceasta la

a XXXI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Poiana, în 14 Maiu 1933, la ora 3 d. m., în localul institutului „Mielul“. În caz de a nu se întruni acționari în număr de ajuns, se va ține în 21 Maiu a. c., fără considerare la numărul acționarilor prezenți.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării și constituirea;
2. Raportul anual al Consiliului de administrație, Bilanțul anului de gestiune 1932 și Raportul Comitetului de censored;
3. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului;
4. Alegerea a 3 membri în Consiliul de administrație pe 3 ani și 2 membri pe 1 an și 2 membri în Comitetul de censored pe durata de 3 ani;
5. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru membri Consiliului de administrație și a Comitetului de censored pentru anul curent și stabilirea salariilor.

Acțiunile și eventualele documente de plenipotență sunt a se depune la casa societății înainte de deschiderea adunării.

Poiana, la 22 Aprilie 1933.

Consiliul de administrație.

A XXXI încheiere a conturilor

Cassei de împrumut și păstrare „Mielul“, societate pe acțiuni în Poiana-Sibiului, cu 31 Decembrie 1932.

Activa		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1932.		Pasiva	
	Lei	b.		Lei	b.
Casa în numerar	11.031	—	Capital societar	1.000.000	—
Acțiuni diverse	55.678	—	Fond general de rezervă	1.000.000	—
Scout	237.267	—	Fond special de rezervă	18.199	—
Împrumut Ipotecar	3.419.460	—	Fond cultural filantropic	12.560	—
Împrumut pe obligațiuni	7.834.850	—	Rezerve pt. creanțe dubioase	100.000	—
Cont-curent	3.170.661	—	Depuneri spre fructificare		1.130.759
		14.662.238	Dividendă neridicată		12.290.664
			Diversi creditor		5.556
			Profit transpus din 1931		280.448
					21.520
					14.728.947
		14.728.947			

Debit.		Contul Profit și Pierdere		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Dobânzi la depuneri	187	—	Profit transpus din 1931	21.520	—
Salarii	19.280	—	Dobânzi și comisioane	49.914	—
Chirie	5.000	—			
Marce de prezență	1.410	—			
Impozite	349	—			
Cheltuieli generale	23.688	—			
Profit transpus din 1931	21.520	—			
		71.434			71.434

Poiana, 31 Decembrie 1932.

Nicolae Bozdog m. p., cassier.

Pentru contabilitate: Ilie Moga m. p.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Nicolae Oprean, președ. m. p. Dumitru Mănișu m. p. Dumitru Oprean m. p. Nicolae Ghișe m. p.
Ioan Simion m. p. Nicolae Prodan Nișu m. p. Const. Sînfană m. p.

COMITETUL DE CENSORI:

Subsemnații censori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine cu registrele societății.

George Bucurenciu m. p., președ. George Băjia m. p. Dumitru Olariu m. p. George Beju m. p.
Nicolae Fântână m. p. Ioan Bozdog m. p. Ioan Hândorean m. p.

„Poporul“

Institut de credit și cassă de schimb, societate pe acții, Săliște.

CONVOCARE

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și cassă de schimb „Poporul”, societate pe acții se convoacă la
a XXV-a adunare generală ordinară,

care se va ținea *Sâmbătă, în 27 Maiu 1933, la orele 3 p. m.*, în sala școlii primare din loc, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Constituirea adunării, constatarea acționarilor prezenți și a voturilor;*
2. *Raportul Consiliului de administrație;*
3. *Prezentarea Bilanșului pe 1932, raportul Consiliului de cenzori și descărcarea Consiliului de administrație și Consiliului de cenzori de gestiunea anului 1932;*
4. *Micșorarea capitalului social și schimbarea statutelor;*
5. *Alegerea 2 membri pe 5 ani în Consiliul de administrație;*
6. *Ezentuale propuneri.*

Domnii acționari cari doresc a lua parte la această adunare cu vot decisiv, au să depună acțiunile, titlurile provizorii sau reversele, precum și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului sau la următoarele institute încredințate de Consiliul de administrație: „Poporul”, filiala Câmpia-Turzii; „Banca Vâlcea”, R.-Vâlcea; „Banca Albina”, Sibiu; „Banca Centrală”, Sibiu și „Banca Oașia” Sibiu (§ 17 din statute).

Pentru cazul, că numărul acționarilor nu ar fi suficient pentru aduceri de concluze valide, prin aceasta se convoacă o altă adunare generală pe ziua de 4 Iunie 1933, în același loc, la aceeași oră și cu aceeași ordine de zi, când se vor aduce concluze valide, fără considerare la numărul acționarilor, al acțiilor reprezentate și al voturilor.

Săliște, la 29 Aprilie 1933.

consiliul de administrație.

Activ.		Bilanș la 31 Decemvrie 1932.		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa în numerar	4.619	—	Capital social	5.000.000	—
Disponibil la Bănci	21.120	—	Fond de rezervă	1.585.906	—
Efecte		1	Fondul D. Banciu	34.925	—
Acțiuni diverse		45.200	Fond de pensiuni	480.125	—
Imprumuturi pe cambii	7.131.203	—	Depozite spre fructificare	8.335.781	—
Scont ipotecar	2.764.858	—	Reescont la Banca Națională	2.592.800	—
Imprumuturi pe ipotecă	3.072.512	—	Dividende neridicate	11.736	—
Imprumuturi pe obligațiuni	1.290.360	—	Diverse conturi creditoare	897.337	—
Conturi curente	3.671.643	—	Creditul Industrial	640.847	—
Creanțe dubioase	23	—			
Imobile		17.930.599			
Mobilier		346.401			
Diverse conturi debitoare		1			
Proprietăți		13.293			
Mica Industrie		577.376			
		640.847			
		19.579.457			19.579.457

Debit.		Profit și Pierdere		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Dobânzi la depuneri		626	Profit transpus din 1931	302.000	—
Dobânzi de Reescont		170.847	Interese după disponibil la Bănci	1.590	—
Salarii		206.693	Dobânzi și Comisoane	679.496	—
Cheltueli generale		57.620			
Impozite		456.556			
Debitori dubioși		90.744			
		983.086			983.086

Săliște, la 31 Decemvrie 1932.

ss. N. Hociotă, contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Dr. M. Lupaș, președinte. ss. Dr. N. Petra. ss. Dr. I. Cupu. ss. Dr. I. Herția. ss. Onisifor Răuciu.
 ss. N. Dădărlat. ss. I. Manasiu. ss. Ilie Martin. ss. C. Țintea. ss. D. N. Roșca. ss. O. Boreea.

Subsemnatul Consiliu de cenzori, am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale institutului,

Săliște, la 9 Martie 1933.

CONSILIUL DE CENSORI:

ss. Elie Petrușiu, președinte. ss. Ioan Dădărlat. ss. A. Tâmpăniariu. ss. Nicolae Boreea. ss. D. Jitian.